

حاج عز الممالک - قبول میکنم ضرر نراند. **نایب رئیس** - رای میکیریم در این رای پورت بودجه بطوریکه خوانده شد با این اصلاحی که آقای مخبر قبول کردند و تبدیل لفظ هیال بوالده کسانی که تصویب میکنند و رقه سفید خواهند داد (شروع) باخذ اوراق رای گردید و آقای حاج میرزا داود خان بنده ذیل شماره نمودند .

ورقه سفید علامت قبول ۴۸ بلاسم (بنج) . **نایب رئیس** - با کثرت چهل و هشت رای از هفتاد نفر نمایندگان حاضر تصویب شد . دستور سه شنبه ششم بقیه انتخاب هیئت رتبه یعنی یک نفر منشی - شورد بقیه قانون شرکت ۲ چند فقره راپورت کمیسیون بودجه .

ادیب انبجار - بجهت تکمیل کابینه کمیسیونی از جانب نمایندگان محترم با حضور حضرت رئیس هفت نفر منتخب شونده که پرونده مطالبه کنند از آقای رئیس الوزراء که زود تر سایر اعضاء کابینه را معین نموده معرفی شوند امروز خیلی منتظر بودیم که باقی کابینه در مجلس شورای ملی معرفی شود چون این فقره خیلی اهمیت دارد لهذا بنده تقاضا میکنم از مقام ریاست مجلس شورای ملی که تأکید بفرمایند که آن هفت نفر همین حالا بروند و تکمیل کابینه را بخواهند بلکه انشاء الله در روز سه شنبه در مجلس معرفی بشوند .

مهرز المملک - اگر چه در این کمیسیون که انتخاب شده بود در مجلس خصوصی انتخاب شده بود و نمایانم مناسب بود که در اینجا مذاکره شود بانه ولی عنای حال کمیسیونیکه مأمور شد از طرف مجلس برود خدمت آقای رئیس الوزراء خواهش تکمیل و رفع بحران کابینه را بکنند پریروز و دیروز خدمتشان شرفیاب شدند ولی بواسطه کسالتی که آقای رئیس الوزراء داشتند و مریض بودند باینجهت تا با امروز موفق نشدند که بیایند بمجلس و بقیه وزرا را معرفی نمایند لکن کمیسیونها یکم مأمور شده بود برای ابتکار نظرات مجلس را در باب کابینه و خاتمه دادن بحران کابینه بمعرض آقای رئیس الوزراء رساند و ایشان هم حاضر شدند که بقیه کابینه را تکمیل بکنند اینکه تأخیر افتاده است فقط بواسطه کسالت مزاج شخص خودشان بوده است .

نایب رئیس - مذاکرات در این باب دیگر لازم نیست .

آقامیرزا احمد - مدتی است قانون انتخابات از مجلس شورای ملی گذشته و مامنتظر بودیم شروع بانتخابات بشود چه در خارج چه در مرکز خصوصا در مرکز خیلی سرعت انتخاب بکنند و معلوم می شود هنوز خبری نیست و اگر قدر بحران کابینه بوده است بحسب آن رقومه رئیس الوزراء و وزرا یکم هستند حق مداخله در کار سایر وزارتخانها دارند خوب است اطراف هیئت رتبه تأکید بشود که زود تر شروع بانتخابات بشود اگر مجلس مقدس تقاضای بنده را در این خصوص رای میدهد این کمیسیون که معین شده است در این خصوص هم تأکید بکنند .

نایب رئیس - البته در این باب مخالفی نیست تأکید میشود .

سلفه مان میرزا بنده هم مطالبه آسودگی و راحتی اهالی میدانم که آن عمل نان است هیچ

معلوم نیست که چرا وضع نان در این شهر اینطور است مردم و زحمت کشهای اینجامه از آنکه بهزار زحمت و مرارت دو هزار اگر پیدا بکنند باید ۲۴ ساعت وقتشان را صرف خریدن نان بنمایند آنوقت هم چه نانی که هیچ خوردنی نیست در صورتی که دولت روزی یکصد و پنجاه خروار گندم پاك کرده میدهد و متحمل زحمت و خسارت میشود پس چه میشود این صد و پنجاه خروار گندم پاك کرده در صورتیکه در این دوسه سال گندم باین خوبی بنانوا داده نشده است چندی پیش هم عرض کردم در این نانها همه چیز هست غیر از گندم دولت گندم می دهد به جهت رفاهت مردم که مردم آسوده باشند از یکطرف در این روزهای کوتاه با هزار خون جگر بادو هزار آه و ناله دو قران پیدا میکنند باید بیست و چهار ساعت دیگر هم برای تحصیل نان بروند خوب است در این باب اقدامی بکنند حالاکه سه نفر وزیر هستند و میتوانند مداخله در امر روزارت خانهها بکنند بعلاوه اینکار هم راجع بحکومت تهران است در صورتیکه خود حکومت يكصد و پنجاه خروار گندم را میدهد خود حکومت خوب است در این باب رسیدگی نماید و بیشتر در امر نان دقت بکند و در این فقره اسباب راحتی عموم مردم است بنابراین تقاضا میکنم که آن کمیسیون نان قدری بر جدیت خودشان بیفزایند که اصلاح اینکار شود و اگر موافقی هم دارند در مجلس ملتأ بگویند تا مردم هم بدانند ما هم بدانیم يك اصلاحی از برای این مردم بدیخت بیچاره فکشان زده بشود و اگر مانعی ندارند این مردم بدیخت بیچاره راحت کنند .

نایب رئیس - خواهش و تمنا میکنم از آن کمیسیونی که چندی قبل از برای رسیدگی نان نان معین شد قدری اهتمام بفرمایند و اگر هم لازم است راپورتی در این باب بدهند .

محمد هاشم میرزا - چون بنده جزء کمیسیون نان هستم خلاصه این کار را عرض میکنم چندین جلسه در وزارت داخله باحضر معاون وزارت مالیه و حکومت طهران مصطفی قلیخان مذاکرات زیاد شده است نتیجه آنرا فردا بمعرض مجلس خواهم رسانید دولت کمال مساعدت را کرده است گندم هم داده است و حکومت هم کمال همراهی را دارد و دولت روزی صد و پنجاه خروار گندم میدهد و دوازده دکان خبازی هم باز کرده است آنچه ممکن بوده است اقدام کرده و در این مسئله کوتاهی نکرده است بعد از تقدیم راپورت اگر اشکالاتی داشته باشند بنده حاضر ام جواب عرض خواهم کرد .

متمین السلطنه - بنده هم در باب نان میخواستم عرض بکنم حالا که گفتند راپورت میدهم تامل میکنم که بلکه هر چه زود تر راپورت این مسئله را بدهند .

کاشف - چون بنده هم در کمیسیون نان هستم عرض میکنم اینکه بمفرمایند فردا نتیجه را بمعرض مجلس میرسانم شاید فردا جلسه نداشته باشیم البته تا روز سه شنبه راپورت داده خواهد شد البته آقایان بخوبی مستحضرنند که مواعید زیاد است در مسئله نان و کمیسیون هم از طرف مجلس که اجازه ندارد حیوی مواعید را بکشد و بعد از آنکه راپورت داده شد البته آقایان اقدام خواهند فرمود در این باب و انشاء الله این مسئله

اصلاح خواهد شد .

نایب رئیس - بر حسب خواهش بعضی از آقایان خواهش میکنم که وقتیکه بیرون تشریف میبرند چند دقیقه در اطاق تنفس تشریف داشته باشند (مجلس يك ساعت از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۴۴۷

صورت مشروح روز سه شنبه ششم شهر ذیحجه الحرام ۱۳۲۶

نایب رئیس (آقای ذکاء الملک) دو ساعت و ربع کم قبل از غروب بمقام ریاست جلوس نمودند و پس از یک ربع مجلس رسماً افتتاح شد .

صورت مجلس روز شنبه را آقای آقا میرزا رضا خان قرائت نمود فائزین جلسه قبیل بدون اجازه آقایان میرزا ابراهیم خان حاج امام جمعه حاج آقا فرزانه با اجازه آقایان حاج سید نصرالله آقا شیخ رضا مرض آقا سید محمد باقر ادیب آقایانیکه از وقت مقرر تاخیر کردند دکتر امیرخان دو ساعت شیغلی شیرازی یکساعت و بیست دقیقه میرزا محمد نجات یکساعت معزز الملک. میرزا علی کر خان هر يك چهل دقیقه حاج و کبیل الزعابا نیم ساعت .

محمد هاشم میرزا - چون آنکه بیون در جلسه خصوصی معین شده بود آقای معزز الملک هم آنروزیکه مذاکره کردند خودشان ملتفت شدند و گفتند در اطاق تنفس بوده است خوب است همانطور نوشته شود .

آرواب کیخسرو - اینجا که نوشته است استغفای بنده قبول نشده است بهر جهت بنده استمفا دادم نمایانم چرا نوشته است قبول نشده .

نایب رئیس - ملاحظات دیگری هست اینها را بنده

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد دستور امروز انتخاب یک نفر منشی کمیسیونها و چند فقره راپورت کمیسیون بودجه و بقیه قانون شرکنها است ولی قانون شرکنها راپورتش از کمیسیون نرسیده است بنابر این امروز در آن قانون نمیتوانیم مذاکره بکنیم حالاً شروع میکنیم بانتخاب يك نفر منشی .

حاج عز الممالک در جلسه گذشته بعضی از آقایان نمایندگان بنده را در جزومشبان نوشته بودند لازم بود عرض کنم که بنده نمیتوانم این شغل راقبول کنم خوب است آقایان کاندیدای دیگری در نظر داشته باشند و يك نفر دیگر را بنویسند .

نایب رئیس شروع میکنم بانتخاب يك نفر منشی آراء و مهرهای تفتیشیه اخذ و آقای میرزا فاسخان با آقایان حاج سید ابراهیم و نجم آبادی و آقای محمد بروجردی که در جلسه سابق برای نظارت در استخراج آراء معین شده بودند بطور ذیل آراء را استخراج کردند عده اوراق رای و مهرهای تفتیشیه هر يك (۵۵) آقا میرزا علی سفهانی با (۲۱) رای آقای فهیم الملک با (۱۴) رای آقای حاج عز الممالک با (۱۳) رای آقای عز الممالک با چهار رای آقای معزز الملک و شیبانی هر يك يك رای و رقه سفید بلاسم بگو .

نایب رئیس - اکثریت پیدا شد چون

امروز کار زیادی در دستور نداریم خوب است تجدید بکنیم که کار انتخاب رایجسه دیگر بیندازیم اگر مخالفی نیست تجدید میکنیم (گفتند صحیح است) مجدداً اخذ رای شد همه مهر های تقشیه و اوراق هریک به (۵۶) احصاء شد.

آقای میرزا رضاخان آقای فهیم الملک با (۲۷) رای آقای آقا میرزا علی اسفهان با (۲۳) رای حاج عزالمالک با (۳) رای آقای عزالمالک با (۲) رای آقای متین السلطنه با یک رای ورقه سفیدیکی **نایب رئیس** - آقای فهیم الملک با اکثریت (۲۷) رای بسم منشی گری انتخاب شدند چون کمیسیون بودجه خوانده میشود.

رایبورت فوق الذکر تا آخر ماده اول بطریق ذیل خوانده شد چند فقره رایبورت کمیسیون بودجه چون ممکن است در این دوره تقنینیه ملاحظه و مذاکره در فرد فرد آن نشود بطور ماده بندی تقدیم میشود تا تکلیف در رد و قبول معلوم کرده.

ماده (۱) مبلغ پنجاه تومان علاوه به تخفیف دستور العمل سابق بصنف صباغ و مبلغ هفت تومان بصنف چیت باز قم تخفیف داده میشود.

حاج شیخعلی خراسانی - این رایبورت متناسب نیست و مخلوط است بواسطه اینکه بعضی تصویب حقوق است بعضی تخفیف مالیاتی است هر ماده اش یک حکمی دارد اگر ما این را مثل لایحه بخواهیم بگذرانیم هر ماده از آن را یک عده رای خواهند داد و شاید عده رای نداشته باشند و در موقع اخذ رای کلی این لایحه رد شود و این نظریه که کمیسیون در اینجا کرده بود که اینها را تمام در یک رایبورت پیشنهاد کرده بود برای این بود که دوره تقنینیه با خرسیده بود و می ترسیدیم نتوانیم با آنها رای بگیریم لکن حالا که مجلس متد شد عقیده بنده اینست که فعلاً با انتخاب کمیسیون بپردازیم و این لایحه بر گردد بکمیسیون بودجه و تجدید نظر در آن بشود و بطوری بیاید که بتواند از مجلس بگذرد یعنی مخلوط نباشد که یک ماده او تخفیف باشد و یک ماده او تصویب باشد.

نایب رئیس - سابقاً هم این مسئله مذاکره شد کلیه بنا نیست بر اینکه یک چیزیکه بمجلس بیاید بگذرد چه منفرداً باشد چه در ضمن یک لایحه مخصوصی بیاید بمجلس حالا این مثل یک لایحه قانونی است که دارای مواد چندی است مثل تمام لوائح قانونی بعضی از آقایان بعضی از مواد را تصویب میکنند و بعضی رد ولی من حیث المجموع برای میهنه یا رد خواهند کرد این را نمیشود ایراد کرد که مخلوط و مربوط بهم نیست.

بهجت - بنده نایب میکنم مخالفت آقای شیخ علی را بجهت اینکه نقطه نظر اینست که اشخاصیکه در آخر با ورقه در یک ماده رای میدهند عین همان اشخاصی باشند که در همان ماده بقیام و قعود رای میدهند و ممکن است مجموع رأی دهندگان بالاخره بر کلیه این لایحه رای بدهند یعنی یک لایحه که مشتمل است بر ده ماده از ماده ممکنست در هریک ماده یک عده رای بدهند و

یک عده دیگر رای ندهند و آن وقت در آخر که باورقه رای میدهند ممکن است در تمام آنها رای بدهند اکثریت حاصل نشود اینست که اگر میخواهند در هریک از مواد باورقه رای بگیرند بنده مخالف نیستم ولی اگر بخواهند در مواد بقیام قعود رای بگیرند و در کلیه آن باورقه بنده مخالف هستم و بر خلاف نظام نامه داخلی میدانم.

نایب رئیس - خوبست این مسئله را دیگر مکرر نکنیم بر خلاف نظام نامه داخلی نیست هر لایحه شامل موادی هست و این هم مثل سایر لوائح است منتهی لایحه کمیسیون بودجه این است اگر بودجه سلطنتی نباید چه خواهیم کرد البته همینطور رای گرفته میشود حالا این هم لایحه است بعضی از مواد آن را بعضی رای میدهند بعضی رای نمیدهند آنوادی را که رای دادیم ورد شد که خارج میشود از این لایحه و ما بانی میماند و در آخر یک رای با ورقه خواهیم گرفت آنوقت اگر رد شد که رد شده است و اگر تصویب شد که همان مواد باقی مانده تصویب شده است.

آقا سید حسین اردبیلی - این یکدفعه دیگر هم مطرح شد بنده هم عرض کردم مطلب همان است که آقای حاج شیخعلی فرمودند این را یک لایحه نمیدانم بلکه چند لایحه است که مربوط بهم نیست یعنی آورده ماده است باید گفت که ده لایحه است بجهت اینکه فرقی نمیکند لایحه کمیسیون بودجه هم که باشد باید مامشان را دید و ملاحظه کرد و اینجا هریک از مواد این یک موضوع علیحد است و نمیشود موادم را برای بگیرند و بعد در کلیاتش رای گرفته شود و بنده این را خیلی می منتق گمان میکنم اگر کمیسیون این را تجزیه کند که در موضوع هریک از اینها علیحده رای گرفته شود بهتر است والا برای هریک از اینها ممکن است رای ندهیم به تمام مواد.

حاج عزالمالک (مخبر کمیسیون) - این فرمایش که اینجا فرمودند گویا آنقدر محل اختلاف نخواهد شد بجهت اینکه این لایحه شامل یازده ماده است در هریک از موادش بقیام و قعود رای گرفته میشود بعد اشخاصی که رای میدهند یک چنین لایحه از مجلس بگذرد بقره رای خواهند داد اگر مخالف باشند ورقه آبی میدهند این همانطور که آقای نایب رئیس فرمودند مثل بودجه است که پیشنهاد می شود در بودجه ملکیتی اگر من مخالفت با یک ماده از بودجه وزارتخانه داشته باشم چه خواهم کرد اینهم موادی است که از طرف وزارت مالیه پیشنهاد شده است و بدیهی است که مجلس باید تکلیف آنها را معین کند و اگر هریک از اینها بعد از چند روز در مجلس مطرح شود اسباب تأخیر گذشتن این میشود این بعینه مثل یک لایحه بودجه است که باید از مجلس بگذرد اگر هم چو لایحه بخواهد بگذرد اشخاص که میخواهند رای میدهند ورقه سفید خواهند داد و اگر رای ندهند ورقه آبی خواهند داد این را هم تجربه کرده ایم که اگر باقیام قعود نباشد اغلب اینها با تکلیف میماند و چندین جلسه مجلس را مضطرب میکند و رد و قبول اینها معلوم نمیشود بنده هم چنانچه کمیسیون عقیده دارد عقیده دارم که بقیام و قعود تکلیف این معلوم شود و بعد در کلیه رای

بگیرند و حالا هم در این ماده اگر مخالفی نیست خوب است اجازه بدهید.

حاج شیخ اسدالله - این مذاکرات تقریباً راجع بکلیات است و هر ض بنده در این ماده است اگر راجه باین ماده اجازه بفرمائید عرض کنم.

نایب رئیس - عجاله در کلیات مذاکره می کنیم.

آقای شیخ ابراهیم - این عرضی را که میکنم برای بعد است ممکن است یک قانونی از طرف وزیری یا وکیل پیشنهاد شود که مشتمل باشد بر هزار ماده اول در کلیه آن مذاکره میکنند سابقاً هم عرض کرده ام و حالا هم برای رفع اشتباهات عرض میکنم که مذاکره در کلیات برای این است که همچو قانونی موادم هر چه باشد مثل قانون احتکار یا قانون صله یا نظریه آبا برای ملکیت صلاح است وضع شود یا نه آن کسیکه رد میکند میگوید حالا وضع کردن این قانون صحیح نیست هر کس تصویب می کند می گوید الان صلاح است این قانون وضع شود آنوقت که قبول کردند که همچو قانونی وضع شود داخل مواد میشوند و فلان ماده را ممکن است قبول کنند و فلان ماده را قبول نکنند هر ماده که رد شد مثل عدم میشود و از آن لایحه خارج میشود و سایر مواد باقی می ماند آنوقت آنوادی که با آنها رای داده شده است رای آخری که گرفته میشود آن چون ممکن است در بین مذاکره آن مواد در طول زمانی که بحث میشود نسبت بان قانون که مطرح بوده اکثریتی در مجلس پیدا بشود که اجرای آن قانون را موافق صلاح ملکیت ندانند اینست که اگر یک همچو اکثریتی در یک قانونی پیدا شد آن قانون را در موقع رای آخری رد میکنند آن وقت آن قانون موقوف و متروک میباید ولی در هر حال رای کلی آخری برای آن موادی است که رای بان داده شده حالا در خصوص این مسئله اگر از وزارتخانه بطور ماده بنده یکدفعه لایحه آمده است این یک لایحه است اما اگر ماده ماده آمده است ما منتهی بودجه دارای یا نصد ماده است و این دارای نیست ماده هیچ فرق ندارد سابق هم مجلس تصویب کرده است که این مواد یکدفعه در کمیسیون جمع شده است در یک لایحه جمع بشود و مطرح شود.

آقای حاج شیخعلی خراسانی - عرض می کنم مواد این لایحه با یکدیگر مناسبت ندارد و هیچ مربوط نیست یک ماده این تخفیف صنف چیت ساز است و یک ماده تخفیف غله فلان جا است یک ماده اعتبار دادن به وزارت فوائد عامه است یک ماده تصویب یک مبلغی است بفلان یک ماده تصویب حقوق است در چاب فلان شخص یک ماده مطلبی است که از مجلس رجوع شده است کمیسیون و در کمیسیون هنوز مطرح نشده است آخر بنده این را میبویم. بین خوبست این لایحه بر گردد بکمیسیون و در آنجا تفکیک شود آنچه راجع تخفیفات قسراه است یک لایحه بود آنچه راجع بدان اعتبار بوزارتخانهها است یک لایحه بشود آنچه راجع بققوق اشخاص است یک لایحه بشود بیاید در مجلس بگذرد والا اینها هیچ مربوط بهم نیست.

منوم شود و اگر نظر آقایان باشد مشتمل بر ۶ ماده بود گویا یک ماده را مخبر کمیسیون استرداد کردند یک ماده هم رد شد و چهار ماده اش تصویب شد این شکلی که فرمودند که نباید بطریق یک لایحه باشد بدیهی است این مطالب از یک وزارت خانه نامده است بجهت اینکه این ها مربوط بیک مسئله و متعلق بیک مطلب نیست که یک لایحه باشد اینها مطالب مختلفه است که در هر موضوعی از موضوعها از طرف وزارت مالیه یک پیشنهاد مخصوصی شده است ولی کمیسیون بودجه می خواهد بفهمد نظریات مجلس شورای ملی در باب این مواد مختلف چه چیز است تمام اینها را در ضمن یک لایحه تقدیم داشته است حالا امر از شاید بعضی از مواد این تصویب میشود و بعضی رد میشود آنهایکه رد می شود از این رایبورت برداشته میشود و دیگر داخل در این رایبورت نیست آنوادی که تصویب شده آن ها میماند آنوقت مواد مختلفه که بقیام قعود رای داده شده داخل در رایبورت میماند و یک رای هم با ورقه گرفته میشود یا بکلی رد میشود یا باتمام قبول میشود و بنده عرض میکنم از برای صرف وقت مجلس بهترین اشکال است و ما منتهی ندارم که ما امروز این لایحه که دارای مواد مختلفه است موضوع بحث قرار بدهیم تا تکلیف آن ها معلوم شود.

نایب رئیس - در این فقره گمان میکنم که مذاکراتی لازم نباشد اگر بکنظر کلی در رد یا قبولش هست آنرا بفرمائید.

حاج شیخعلی خراسانی - برای اینکه ذهن آقایان مسبوق شود عرض میکنم که بنده این را هیچ لایحه نمیدانم.

نایب رئیس - شما میفرمائید این را لایحه نمی دانم عرض میکنم این لایحه است مثل لایحه قانونی بودجه منتهی بودجه دارای یا نصد ماده است و این دارای نیست ماده هیچ فرق ندارد سابق هم مجلس تصویب کرده است که این مواد یکدفعه در کمیسیون جمع شده است در یک لایحه جمع بشود و مطرح شود.

حاج شیخعلی خراسانی - عرض می کنم مواد این لایحه با یکدیگر مناسبت ندارد و هیچ مربوط نیست یک ماده این تخفیف صنف چیت ساز است و یک ماده تخفیف غله فلان جا است یک ماده اعتبار دادن به وزارت فوائد عامه است یک ماده تصویب یک مبلغی است بفلان یک ماده تصویب حقوق است در چاب فلان شخص یک ماده مطلبی است که از مجلس رجوع شده است کمیسیون و در کمیسیون هنوز مطرح نشده است آخر بنده این را میبویم. بین خوبست این لایحه بر گردد بکمیسیون و در آنجا تفکیک شود آنچه راجع تخفیفات قسراه است یک لایحه بود آنچه راجع بدان اعتبار بوزارتخانهها است یک لایحه بشود آنچه راجع بققوق اشخاص است یک لایحه بشود بیاید در مجلس بگذرد والا اینها هیچ مربوط بهم نیست.

حاج عزالمالک - با اعتقاد بنده آنهائی که آقای حاج شیخعلی میفرمایند گمان میکنم این ایرادها وارد نباشد بواسطه اینکه آن موادی که قابل اعتناء نیست مجلس رد میکند و آنه ادی که

قابل اعتناء است رای میدهند چه حقوق اشخاص و اعتبارات تخفیف و تکلیف مردم معلوم میشود و این بهترین ترتیبی است و کمیسیون حق داشته است که این ترتیب پیشنهاد کند.

نایب رئیس - مذاکره در کلیات کانیست. (اظهار شده کانیست).

نایب رئیس رای میگیریم که داخل در مواد شوم آقایانیکه تصویب میکنند که داخل در مواد این لایحه شوم قیام نمایند (اکثر قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد ماده او خوانده میشود (مجدداً خوانده شد).

حاج شیخ اسدالله - میخواستم آقای مخبر توضیح بدهند که علاوه بر تخفیف سابق است تخفیف سابق چه بوده است مالیاتش اصلاحیه بوده است و حالا از روی چه میزان این تخفیف داده می شود.

حاج عزالمالک - مخبر - توضیحات آن بنظر بنده خیلی عیبی است و لازم نیست بنده آنرا شرح بدهم صنف دباغ و چیت ساز نکت پیدا کرده عجالاً نمیتوانند از عهده مالیات دولت بر آیند و خیلی لازم است از طرف مجلس رعایتی درباره آنها بشود که مقام سابق خودشان را شاید بتوانند بدست بیاورند و وزارت مالیه بر حسب تصویب انجمن ایالتی و ولایتی صلاح دانسته است و هم چنین حکومت هم تصویب کرده است که این تخفیف با آنها داده شود و این را هم باید دانست که اگر این تخفیف با آنها داده نشود بکلی این صنف مجبور بدست کشیدن از کتب خود هستند و بکنی این مالیات از بین میرود با توسطه باید این تخفیف داده شود که اقلاً بتوانند بقیه مالیات را از آنها بگیرند.

بهجت - آقای مخبر سؤال آقای حاج شیخ اسدالله را جواب ندادند علاوه بر تخفیف سابق است یعنی چه همان تخفیفی است که سابق می خواستند یا اینکه تخفیفی سابق از طرف مجلس داده شده است و بنده مسبقاً نیستم بهر حال باید معلوم شود تخفیف سابق چه تخفیفی است اگر سابق از حکومت تخفیفی داده شده حالا این تخفیف علاوه بر آن از مالیات استثناء میشود بفرمائید یا اینکه از مالیات قبل از آن تخفیف استثناء میشود آنرا هم بفرمائید و اگر غیر از آنست که بفرمائید بنده هم شاید موافقت کنم برای اینکه بنده میل دارم همیشه استناف خود را تقویت کنم که از یا نیفتند پس خوب است قدری واضحتر بفرمائید تا درست از روی بصیرت رای بدهیم.

محمد هاشم عمیرزا عرض میکنم تخفیفی که فرمودند جزء دستور العمل است و این تخفیف در قوی ذیل داده شده است و جزو تخفیفات دیگر تصویب شده است و این مالیات در واقع بقیه مالیات سابق است که پس از تخفیف محسوب شده است و حالا علاوه بر آن تخفیف تخفیف دیگری را لازم داشته است و این معلومست که این صنف نمیتوانند از عهده بر آیند و برای اجناسی که از خارج وارد میشوند معمول بوده است معمول نخواهد بود و ده سال و پنج سال که بگذرد ممکنست بتوانند بدهند و سابق صد تومان مالیات بده بودند ما پیش اضافه شده است و این پنجاه تومانی هم که حالا تخفیف داده میشود از

هفتاد تومانست و این بتصویب انجمن ایالتی و حکومت محلی است گویا لزوم آنقدر مذاکره نباشد.

نایب رئیس - مذاکرات کافی است (گفتند کافی است).

نایب رئیس - رای میگیریم در ماده اول بطریقی که خوانده شد آقایانیکه موافق هستند قیام نمایند (اکثر قیام نمودند).

نایب رئیس - تصویب شد - ماده دوم (ببابت ذیل قرائت شد):

ماده ۲ - مبلغ چهل و هفت تومان نقد و مقدار سی و هشت خروار غله عشر مالیات بریه بدل آباد تخفیف داده میشود.

حاج شیخ اسدالله - تمام این موادیکه اینجا نوشته شده است بطور اجمال است و باید توضیح داده شود این قریه مال کیست و تصدیق کیست که باید تخفیف داده شود اینرا توضیح بدهند که از روی بصیرت رای داده شود.

مخبر - اولاً اینکه میفرمائید تصدیق کیست که تخفیف داده میشود تا از مقامات لازمه نگذرد بمجلس نمی آید و این تصدیق انجمن ایالتی است و بعد تحقیقات و تصویب وزارت مالیه است و بعد به تصویب کمیسیون است اگر چه این مسئله در یک موقی آمده است بکمیسیون بودجه که بنده عضو کمیسیون نبودم ولی بنا بسابقه اش بدل آباد جزو خوی و مال شاهزاده جهانگیر میرزای مجاهد است بواسطه خرابی که با آنجا وارد شده است از طرف وزارت مالیه رسیدگی و تحقیقات بعمل آمده است و پیشنهاد شده که از او یک عشر مالیات نگیرند تا اینکه شروع با بادی کنند و بعد که آباد شد ممکنست ادای کابیه مالیاتش را بکنند مالیاتی می دهد این چهل و هفت تومان نقد و سی و هشت خروار غله عشر است.

حاج شیخعلی - بنده می خواهم سؤال کنم که بدل آباد در کجا است خوب است حالا قیسه شود که بدل آباد خوی که معلوم باشد بدل آباد کجا است.

آقای سید حسین اردبیلی - بنده اساساً با دادن این تخفیف مخالفت ندارم و باید داده شود در ماده سابق هم اجازه خواسته بودم موقش گذشت نوبت بین ترسید در ماده ۹ نظامنامه انجمن ولایتی حق میبدهد وزارت مالیه که این قسم تقاضای تخفیفات را وقتیکه انجمن های ایالتی و ولایتی تصدیق کردند خود وزارت مالیه مجاز است تخفیف بدهد در یک جا جایی که معلوم شد نمیتواند از عهده مالیات این آنجا بر آید و خسارتی هم که وارد شده است از انجمن تصدیق خواهند انجمن که تصدیق کرد خود آن تصدیق انجمن سند نیست برای وزارت مالیه و وزارت مالیه حکم میکند که آن تخفیف داده شود و گویا تصدیق و رای مجلس را لازم نداشته باشد و اختصاصی باین موضوع هم ندارد.

محمد هاشم عمیرزا - اولاً جواب آقای آقا سید حسین اردبیلی را عرض میکنم که ملاحظه بفرمائید که آن ماده قانونی انجمن ها راجع تخفیف مالیات است تخفیف دائمی مسما باید بمجلس تصویب شود و در مجلس رای داده شود و البته بنده تصدیق میکنم که مجلس رای بدهد و صحیح است این تصدیق مجلس ولی اطلاع

خروار بر حسب حکم کتبی دولت خزانه دار کل باستی برساند که روزی یکصد و پنجاه خروار میشود این روزی یکصد و پنجاه خروار داده شده است بحکومت یعنی روزی ۲۵۰ خروار گندم معقلاً برای شهر لازم است روزی یکصد و پنجاه خروار را دولت میدهد یکصد خروار هم با از خارج میآوردند بمیدان با از ملاکین میخرند و خزانه دار کل از برای اینکه اسباب شکایت خبازین نشود و بهانه بدست مفسدین نیفتد و خباز باشی که در این دو ساله مجلس عقیده اش این بود که نباید خباز باشی باشد و کمسیون هائیکه برای از زمان معین میشد عقیده شان این بود که خباز باشی نباشد خباز باشی ترتیب داده اند و اداره مخصوص خبازخانه درست کرده اند و کاغذهای رسمی دارد که پادارات رسماً کاغذ می نویسند و کاغذیکه بوزارت داخله نوشته کمسیون محترم دیده است و امروز آن خباز باشی کتباً استغفا داده است و این اعتباریکه بحکومت شهر داده شده بود اینطور بود که از اول ماه تا آخر ماه حکومت حق دارد این گندم را بگیرد و از قرار خرواری هیچده تومان پول بدوات بدهد و آن ضروری که وارد میشود بدولت خزانه دار کل بحساب دولت بیآورد و آنصرفه که آنجا پیدا میشود چون صد خروار دیگر هم باید خباز از میدان یا از ملاکین بخرد و از آنها گرانتر خریده میشود این است که این ضرر در مقابل آن نفع تقابل بکنند و زری باو نرسد در صورتیکه گندم را در خرواری بیست و دو تومان ونیم بخرد و نان را در سی و دو شاهی یا ۳۴ شاهی بفروشد ضرر ندارد ولی از قراری که میشوند بدبختانه بواسطه عدم مواظت ۳۲ شاهی و ۳۳ شاهی رسیده است ۳۶ شاهی بلکه بدو قران و اگر تجزیه بکنند همه چیز در او همت غیر از گندم در صورتیکه یکصد و پنجاه خروار گندم پاک کرده بوجاری شده خزانه دار میدهد و میداند که پاک خروار گندم بوجاری شده پنج شش من کم میآید این یکصد و پنجاه خروار را دولت اینطور پاک کرده میدهد که برای مفسدین دیگر جای حرفی باقی نباشد و یکی از شروط این اعتبار روزی یکصد و پنجاه خروار این بود که از این روزی یکصد و پنجاه خروار گندم هر قدر در حکومت نگرند در آخر ماه دیگر حق ندارد اضافه بر اعتبار نام آتیه بنماید که میگوید از ماه گذشته هزار و پانصد خروار نگرند ام اعتبار این ماه هم چهار هزار و پانصد خروار این کلام میشود شش هزار خروار این مقدار را بدهید و در ماه گذشته حاکم بقارای خود شش هزار و دو بیست خروار پس انداز کرده بود که کمتر از ماخذ چهار هزار و پانصد خروار گرفته بود و از حاکم و معاون وزارت مالیه سؤال شده و جواب هائیکه داده شده است در اینجا در این کتابچه ثبت است و روز آخر ماه خزانه دار کل نوشت بانبار دار که از بابت ماه گذشته دیگر نیاید داده شود و اگر شکایتی دارند برای این است و مسلماً گندم باید روزی یکصد و پنجاه خروار داده شود و بیشتر داده نشود دیگر اینکه شنیده شد که گندم دولتی را خرید و فروش میکنند بطوری که در این کتابچه ثبت است و مدلل شد که فلان خباز در ۱۸ رجب پنج خروار گندم دولت را فروخته

از قرار خرواری ۲۱ تومان از حکومت سؤال میشود که در فلان تاریخ فلان شخص گندم دولتی را پنج خروار می فروخته است فلان شخص از قرار خرواری بیست و یک تومان این صحت دارد یا خیر تصدیق میکنند بمباره آخری گندم دولت در خارج بیع و شری میشود اگر دولت بامجلس بخواهد یک آدم امینی بگذارد برای جلوگیری بعضی مفسدین و بعضی مترضین بعضی ها را تعریک می کنند مثل این که چندی قبل بعضی زن ها را فرستادند و بعضی بیانات کردند که میخواهند نان چینی و چنان نمایند در صورتی که یک شهری که اطرافش باین اندازه قراه و قصبات و باین اندازه ملاکین دارد و اگر استاتستیک را از ابله بخواهند میدانند که چقدر در این شهر بار وارد میشود خاصه این که می بینند که چه اندازه بعضی مثل آقای ارباب همی و طومانیانس این نوع همراهی می کنند آن وقت بعضی تعریکات میکنند و گندم دولت را بوجوب راپورتیکه داده شده و بطوریکه عرض کردم و در این کتابچه ثبت است و حکومت تصدیق کرده است گندم دولت را خرید و فروش میکنند و این را یک چیز هادی تصور میکنند و اگر یک قدری مفصل عرض میکنم برای اینست که خوبست آقای رئیس اجازه بدهند در اینخصوص صحبت بکنم و موکلین تصور میکنند که ما بفکر آنها نیستیم و از وظیفه خودمان خارج شده ایم در صورتی که من خود میدانم که شب و روز در فکر اینکار هستم و تمام نمایندگان در فکر آنها هستند و مخصوصاً از وقتیکه مأمور اینکار شده ام اگر بگویم خواب راحت نکرده ام شاید تصور کنید اغراق عرض کرده ام و می بینم که دولت همه قسم همراهی میکنند لکن بعضی دسیسه کاری های مفسدین نمیکند و در این کسکار اصلاح شود یک شکایتی آید بیکر هم بود که آن را هم کمسیون اصلاح کرد و آن این بود که حاکم محترم اظهار میکرد که من میخواهم بیست باید کان را اداره کنم از این گندم دولت از برای اینکه اگر بعضی مفسدین و مترضین بخواهند بعضی اسبابها فراهم کنند بیست باید کان از طرف دولت اداره شده باشد که بهر دکانی روزی یک خروار گندم داده شده که تا یک اندازه جلوگیری از خیالات سوء بشود چون بحکومت راپورت رسیده بود که مترضین بعضی کارها میخواهند بکنند شاید بعضی چیزها هم ببعضی جاها قسمت شده باشد برای اینکار حکومت پنج روز اعتبار میخواست از خزانه دار کل که پنج پنجاه خروار خزانه دار کل پول را عقب تر بگیرد و همین قسم هم حکومت چهارده یا دوازده باب دکان دائر کرده است که بوجوب صورتیکه در این کتابچه هست و نان را باخذ سابق که می فروختند دکانی روزی پنج تومان برای دولت منافع داشت و از این بیمه منافع اوزیاد تر میشد و می فرمودند اگر بخواهیم یومیه گندم را بگیریم ویولش را برسانیم اسباب تأخیر میشود بجهت اینکه یک مدتی که این گندمها آرد شود بدیهی است یک مدتی وقت میخواهد البته در این مسئله هم حق بادولت بود بجهت اینکه اقلاً چهار روز وقت لازم داشت و از طرف وزارت داخله بوزارت مالیه نوشته شد بولدی هم تصویب کرد که دو بیست خروار گندم داده شده بحکومت ویولش و هم بدو سقا از قرار هر قسطی فلان قدر

بر دزدان و این اعتبار را هم همان قسمتی که کمسیون وزارت داخله نوشتند و تصویب کردند خزانه دار کل تصویب نموده و بر پرور آن دو بیست خروار را هم برداخته پس به پیوجیه دیگر ایرادی نیست حالا اگر توضیحات دیگری لازم است بفرمایند عرض کنم

افتخار الواعظین - در باب ارجاع این عمل بنظمیه بفرمائید بله آنچه نظر کمسیون در ارجاع بنظمیه است اینست که چون امروز دو سه روز است حکومت استغفا داده اند و اعضاء کمسیون هر قدر اصرار میکردند که در این موقع که هنوز وزیر داخله معرفی نشده اند خوب است شما استغفا بدهید و روز فداکاری است نباید استغفا بکنید و خوش آیند نیست که شما مسئولیت خودتان را قبول نکنید و بگوئید من حکومت نمیکم البته باید شما پذیرید و نباید اصرار باستغفا بکنید لکن کمسیون موقوف باینکار نشد و استغفا دادند و آن خباز باشی هم (که همیشه همین رئیسها و پاشا مملکت را خراب میکنند) امروز استغفا داده است که کار نان بدتر بشود و انقلاب شدیدتر بشود چون ایندو نفر هر دو استغفا داده اند و وزیر داخله هم امروز نیست و کسی نیست که رسیدگی بامران بکنند و وزیر داخله هم که مسئول شهر هست و رسیدگی بامور تمام ولایات باید بکنند امروز نیست و مدیر مرکزی وزارت داخله هم این نظرها داشت و با کمسیون موافق بود در اینکه این امر بنظمیه واگذار شده با بنظمیه هم مذاکره کرده بود و بنظمیه هم قبول میکند و گفته بود که اگر از مجرای مجلس شورای ملی و کابینه وزارت نوشته شود که بنظمیه متصدی این عمل شود من بهمه میگیرم تا وزارت داخله معرفی و حکومت منصوب شود امر نان را در کمال سهولت و بدون اغتشاش اداره نمایم پس از آنکه حاکم معین شد و وزیر داخله معرفی شد البته وظیفه خود وزیر داخله است که بامر نان رسیدگی کند و این عقیده کمسیون است (از طرف اهل نمایندگان تصدیق شد) این بود نظر کمسیون که از این مجری اداره بشود علاوه بنظمیه هم جزو حکومت و مسئول نظم شهر است و اگر بی بنظمی واقع شود آنرا اسماً از بنظمیه خواهیم خواست لهذا اگر مجلس صلاح بداند و رأی بدهد بنویسند بوزارت داخله که چون امروز حاکم معینی نیست این امر را بنظمیه واگذار نمایند که از رسیدگی نماید و آن روزی ۱۵۰ خروار اعتباریکه داده شده است کافی - السابق بگیرند و بصرف برسانند تا این که بعضی اتفاقاتیکه بعضیها خیال دارند نگذارند پیش بیاید

نایب رئیس - این راپورتیکه کمسیون تقشش امر نان داده اند که نتیجه را دارا است یکی آنکه تا کبدی بشود در گذشتن قانون منع احتکار این البته صحیح است باید تأکید بشود بکمسیون داخله که تمجیلی در فرستادن قانون منع احتکار به مجلس بنمایند و مسئله دیگر آنکه رأی داده شود که امر نان محول بنظمیه شده در واقع چیزی که بتوانیم مذاکره بکنیم این مسئله است اما بنده مرددم هستم که از این مذاکره نتیجه خواهیم گرفت یا خیر این که ما رأی بدیم و فوه مجریه را مجبور کنیم که محول بنظمیه بنمایند گویا صحیح نباشد لکن ممکن است بهیئت وزراء نوشته شود که همچو مذاکره شده است و کمسیون هم یک همچو نظری

دادند شما هر چه بنظر خودتان میسرند معمول دارید در حال مینیمم که بعضی آقایان اجازه میخوانند که مذاکره کنند نمیدانم مذاکره را کافی میدانند که رئیس الوزراه همین ترتیب نوشته شود یا خیر حالا اگر تصویب میکنند فقط آقای رئیس الوزراه نوشته شود که رأی کمیسیون اینطور است خودتان مختارید و بتکلیف خودتان عمل کنید (بعضی اظهار کردند باید مذاکره شود)

نایب رئیس - پس رأی میگیریم در این که مذاکرات کافی است یا خیر آقایانکه مذاکره را در اینخصوص کافی میدانند قیام نمایند (بعضی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد - معلوم میشود مذاکرات را کافی نمیدانند و میخوانند مذاکره شود هجالت ده دقیقه تنفس است (در این موقع که بیست دقیقه از شب گذشته است نایب رئیس حرکت نکرد (مجلس مجدداً منهد نشد)

جلسه ۳۴۷

صورت مجلس فوق العاده روز

۴ شنبه هفتم شهر ذی حجه ۱۳۲۹

رئیس آقای مومن الملك يك ساعت قبل از فروب آفتاب بجای خود جلوس نموده و پس از ده دقیقه مجلس رسماً افتتاح گردید صورت مجلس روز ۳ شنبه ۶ آقای میرزا رضا خان نائینی قرائت نمودند (غائبین جلسه قبل)

غائب بدون اجازه - آقایان: دکتر حاج رضا خان - سلیمان میرزا - وحید الملك - طباطبائی - منیر السلطان - دهخوارقانی .

غایب با اجازه - آقایان: حاج آقا - حاج وکیل الرعایا - فرزانه - میرزایانس مریم - میرزا علی اکبر خان - آقا سید محمدباقر ادیب - آقایانی از وقت مقرر حاضر نشده دکتر امیر خان متمدن التجار افتخار الواعظین - بهجت هریک ۴۰ دقیقه علی زاده فهیم الملك - دکتر اسمعیل خان - متین السلطنه هریک نیم ساعت - ناصر الاسلام ۳۵ دقیقه .

آقای سید حسین اردبیلی - در خصوص تحقیقاتی که وزارت مالیه بتصدیق انجمن ولایتی یا ایالتی بتواند تصویب نماید بنده متمسک شدم بساده ۹۱ و ۱۹ نوشته شده است .

رئیس - اصلاح میشود دیگر در صورت مجلس ملاحظاتی نیست (اظهاری نند)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد چنانچه در جلسه پنجشنبه گذشته برض آقایان رساندم آقای رئیس الوزراه مطابق مراسله خودشان چند نفر از آقایان وزراء را معرفی نمودند و وعده فرمودند که هر چه زودتر سایر آقایان وزراء را معرفی بکنند امروز هم جلسه موافق معمول مقرر نبود ولی چون در این موقع لازم بود که هر چه زودتر هیئت وزراء به مجلس شورای ملی معرفی شوند بناً بخواهش آقای رئیس الوزراه مجلس را برای همین امر بطور فوق العاده منعقد کردیم .

رئیس الوزراه - از خدمات گذشته وفدا - کاری آقای خود هیچ نمیخواهم ذکر کنم که به تکلیف ایرانت خود وقتدار نموده در این اواخر بواسطه کسالت مزاج و مواعین بی شمار مکرر استعفا

نموده و حال حالیه ملکتم هم طوری است که بر احدی پوشیده نیست و حاجت برض بنده نخواهد بود فقط بواسطه اصرار بیشمار والا حضرت اقدس نایب السلطنه عطمی و نمایندگان محترم حاضر شده ام برای تشکیل کابینه اینک وزراء عظام را معرفی مینمایم ولی البته تمام نمایندگان محترم تصدیق خواهند کرد که این بنده وزراء عظام کدر این موقع باینده همراهی نموده و قبول مسئولیت مینمایند بخودی خود وبدون مساعدت نامه نمایندگان محترم از عهده حل مشکلات کما را احاطه کرده نخواهیم بر آمد یقین است که نمایندگان محترم هم موافقت فرموده و در پیشنهادهای لازمه که از طرف کابینه به مجلس مقدس تقدیم میشود بغوریت نظر نموده در تسریع گذشتن از مجلس جد و جهد خواهند فرمود که شاید بتوانیم با موافقت و مساعدت نمایندگان محترم از عهده این مسئولیت بزرگ بر آئیم - آقایان وزراء هم باین ترتیب مین شده است آقای وثوق - الدوله وزیر امور خارجه - آقای معاضد السلطنه وزیر پست و تلگراف - آقای مشیر الدوله وزیر علوم آقای حاج معتمد السلطنه وزیر عدلیه - آقای ذکاء الملك وزیر مالیه - سردار معتمد بوزارت جنگ این چند روزه میسرند معاون هم دارد خود بنده هم وزارت داخله راموقتاً قبول میکنم ناچند روزه بعد که يك ترتیب داده شود و دیگری را معرفی نمایم .

سلیمان میرزا - خدمات آقای معصام السلطنه و ایل جلیل بختیاری لازم بتکرار و احسانیت بر همه در موقع لازمه ثابت و سبرهن شده و همه میدانیم تکرار آن باعث تطویل کلام و اتلاف وقت است مطلبی که میخواهم عرض کنم بهیچوجه راجع به آقای رئیس الوزراه نیست همه آقایان میدانند چه در داخل مجلس چه در خارج مجلس وقتی که معتمد علی - میرزا وارد شد و آن همه صدمات در واقع خیال ارتجاع وارد میآید در آنوقت يك کابینه در کار بود و اتفاق تمام نمایندگان از کار منفضل شد و بعد باتفاق نمایندگان تمین شد از شخص رئیس الوزراه آقای - معصام السلطنه که يك کابینه معین نمایند و ایشان هم يك کابینه را که متفق علیه نمایندگان بود تشکیل دادند و مجلس معرفی فرمودند و همین طوری که فرمودند باتفاق و کلا بدون نظریات حزبی و فرقه بایک دیگر کار کردند که تقریباً میتوان گفت تمام موانع و قشون ارتجاع که بر این ملک از اشرف حمله ر شده بود بهمت جوانان بختیاری و مساعدت سایر وزراء و موافقت وجدیت آقایان و کلا بر طرف شد و قشون ارتجاع که تا نزدیکی دروازه طهران رسیده بود باتفاق کلیه از دروازه ر دشمن بر حد هم رسید بهمانز آنکه این فتوحات شده امیواری بود که همان کابینه باقی باشد و بهمان ترتیب کار پیش برود يك دفعه در صورتیکه هیچ ترتیب قانونی هم صورت نگرفته بود بعضی مذاکرات غیر رسمی اشخاص غیر رسمی در خارج نسبت بکابینه کردند نتیجه آن مذاکرات که هیچ معلوم نبود چه هست وجه اشخاصی مذاکره میکنند و اهمیتی هم نداشتند این شد يك دفعه يك بحرانی در کابینه رخ داد که بنده و سایر رفقایم شاید تمام و کلا و عموم مردم هم هنوز نمی دانند که علت این بحران چه بوده است و هر چه هم سعی کردیم که بفهمیم که علت بحران این کابینه که

بفهمیم چه بوده نفهمیدیم و لکن آن دستهای غیبی آن اشخاصیکه میخواستند نتیجه بگیرند بطور غیر رسمی تولید این بحران را کردند زیرا که در مجلس برای عدم اعتماد نسبت بهیچیک از اعضاء آن کابینه اظهار نشده بود بلکه مورد تمجید تحسین بودند و از فتوحات آن کابینه علی الا نصال تشکر و اظهار امتنان میشد اما نمیدانم چه شد که يك دفعه بحران افتاد در هر صورت این معمای لاینحل است برای بنده دست داده است و نتیجه که از این بحران دست آمد این بود که دیدیم آن دست های غیبی نتیجه خودشان را گرفتند و وقایع ناگوارای برای این ملک رخ داد که همه میدانند در این بحران چه اتفاقات نا وار برای ما بدبخت مردم روی داد باز ما منتظر بودیم و تمام امیدواریمان این بود که آقای معصام السلطنه بحران را خاتمه خواهند داد و يك کابینه که متفق علیه عموم و کلا باشد و منسوت بهیچ فرقه و حزبی نباشد بجلس معرفی نمایند و بالاتفاق مجلس با آن کابینه کار بکنند و تمام کابینه و افراد آن کابینه و اشخاص وزراء يك يك طرف اعتماد مجلس باشند و بهمان طوری که سابق کار میکردند کار بکنند متأسفانه باین آرزو بنده و رفقایم نایل نشدیم یعنی می بینیم در این کابینه که الان جلومناشته اند شخصی معرفی میشود که کابینه بیش هم بوده است و بهیچوجه بیش خاطر اعتماد نیست بنا بر این نمی توان گفت که تمام افراد کابینه و اشخاص وزراء يك يك طرف اعتماد مجلس هستند و بنده بموجب اصل ۶۷ قانون اساسی تقاضای رأی میکنم و استدعا میکنم که این رأی را با اوراق بگیرند تا معلوم شود چه اشخاصی طرف اعتماد هستند و چه اشخاصی طرف اعتماد نیستند لکن باز تکرار میکنم که آقای رئیس الوزراه شخصاً و يك عده از کابینه شان طرف اعتماد هستند باینها همان طور هم که سابق مساعدت شد باز مساعدت خواهند شد و تقاضای کنم همان طوری که قانون اساسی بتمام افراد و کلا حق داده و بنده با کمال آزادی از آن داده استفاده می کنم در موضوع این کابینه رأی باورقه بگیرند

افتخار الواعظین

جلسه شب ۲۱ ذی قعدة بین فرقه محترم اعتدالیون - اجتماعین قطع شده است و بنده این قطعنامه را اجازه خواستم از آقای رئیس که قرائت کنم تا آنکه عموم نمایندگان محترم و عموم افراد این مملکت عقاید ما را در باب این کابینه و در باره آقای رئیس الوزراه بدانند بضمون ذیل قرائت گردید

بقیة ما امروز که احوال و اوضاع مملکت دچار موقع خیلی مهی است تسهیل و حل مشکلات امور فقط منوط است بتشکیل يك حکومتی مورد اعدیت و ملاحظه بوده است و می تواند کاملاً در انجام وظایف خود مقتدر باشد بناً قطع نامه که نظر بملاحظه مذکوره در شب دو شنبه ۲۱ ذی قعدة مابین نمایندگان فرقه اجتماعین اعتدالیون ختم و مقرر شده است این فرقه در این موقع بهیچ وجه طرفدار تشکیل يك کابینه اجتماعی اعتدالی نبوده و نیز نمی خواهد اعضاء خود را در هیچ کابینه داخل کند بلکه کاملاً طرفدار تشکیل کابینه خواهد بود و صفت مسئولیت و شراکت عمومی بعمل آمدن باشد معض استحضار خاطر آقایان لازم است که قطع نامه مذکور